NATIONAL CONSTRUCTION COUNCIL (NCC)

NATIONAL CONSTRUCTION COUNCIL
Baraza la Taifa la Ujenzi

MAJUKUMU NA MAFANIKIO YA BARAZA LA TAIFA LA UJENZI KUANZIA

JULAI, 2005-JUNI, 2015

TAARIFA KWA VYOMBO VYA HABARI

IMETOLEWA NA IDARA YA MAWASILIANO BARAZA LA TAIFA LA UJENZI

03/08/2015

1.0 KUHUSU BARAZA LA TAIFA LA UJENZI

Baraza la Taifa la Ujenzi ni Taasisi ya Serikali iliyoanzishwa kwa mujibu wa sheria ya Bunge namba 20 ya mwaka 1979 iliyofanyiwa marekebisho mwaka 2008. **("National Construction Council Act, CAP 162, R.E. 2008")**. Baraza lilianza kufanya kazi tarehe 17 August 1981.

Kuanzishwa kwa Baraza la Taifa la Ujenzi kulitokana na utafiti wa kina uliofanywa na Serikali (Local Construction Industry Study, General Report, Ministry of Works, 1977) na kubaini umuhimu wa kuwa na chombo kinachoshughulikia maendeleo ya secta ya ujenzi. Hii ilitokana na udhaifu katika secta ya Ujenzi ambao uliifanya isiweze kutoa mchango wake kikamilifu katika ujenzi na uchumi wa Tanzania. Matatizo hayo yalijumuisha:

- Utegemezi mkubwa la wataalamu na makampuni ya kigeni;
- Kutokuwepo kwa utaratibu mzuri wa sekta;
- Uhaba wa vifaa vya ujenzi;
- Ufanisi na ubora wa kazi usioridhisha;
- Gharama kubwa za utekelezaji na miradi ya ujenzi.

2.0 MFUMO WA BARAZA

Baraza lina Wajumbe 15 akiwepo mwenyekiti wake. Wajumbe wanateuliwa na Waziri anayeshughulika na masuala ya ujenzi na wanatoka katika taasisi za umma na binafsi. Uwakilishi toka taasisi za umma ni kutoka katika wizara inayohusika na miundombinu, Tamisemi, wizara zinazohusika na Ardhi nyumba na maendeleo ya makazi, maji, fedha, sayansi na teknolojia, na mjumbe taasisi za elimu ya juu inayotoa mafunzo katika fani za ujenzi. Sekta binafsi zinawakilishwa na taasisi za makandarasi, wabunifu majenzi, wahandisi, wakadiriaji majenzi na watengenezaji na wasambazaji wa mitambo na vifaa vya ujenzi, na taasisi inayohusika na sekta binafsi **(Tanzania Private Sector Foundation).** Mwenyekiti anateuliwa na Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania wakati Katibu wa Baraza ni Mtendaji Mkuu wa Baraza la Taifa la Ujenzi.

3.0 DHIMA (MISSION)

Kusimamia maendeleo ya sekta ya ujenzi kwa kutilia mkazo ukuaji wa uwezo wa ndani.

4.0 DIRA (VISION)

Kutoa uongozi mkakati unaolenga katika maendeleo ya sekta ya ujenzi kwa kutilia mkazo ukuaji wa uwezo wa ndani.

5.0 MAJUKUMU YA BARAZA

Baraza ni kitovu cha uratibu kwa taasisi zinazoshughulika na ujenzi ili kuleta umoja, uwiano na ushirikiano katika utendaji ndani ya sekta ya ujenzi. Hususani majukumu ya Baraza ni kama ifuatavyo:

a. Kuhamasisha na kutoa uongozi wa kimkakati kukuza na kuendeleza sekta ya ujenzi nchini Tanzania kwa kuzingatia ukuzaji wa uwezo wa ndani ya nchi ili kwenda sambamba na maendeleo na ushindani wa kimataifa;

b. Kuishauri Serikali kuhusu masuala yanayohusu sekta ya ujenzi na kutayarisha mapendekezo, maelekezo na utekelezaji wake;

c. Kutoa ushauri wa kiufundi kwa wadau wa sekta ya ujenzi;

d. Kuhamasisha na kuratibu mafunzo bora kwa wadau wanaojihusisha au watakaojihusisha na sekta ya ujenzi;

e. Kuhamasisha, kuendesha na kuratibu utafiti katika masuala yanayohusiana na sekta ya ujenzi;

f. Kutayarisha na kutunza orodha ya miradi na kuhamasisha utunzaji wa uenezaji wa taarifa zinazohusiana na sekta ya ujenzi;

g. Kuhamasisha na kuratibu maendeleo na utekelezaji wa viwango, kanuni na miongozo ya kiufundi inayohusiana na sekta ya ujenzi;

h. Kuhamasisha na kuhimiza matumizi ya teknolojia za kisasa na utendaji endelevu, katika sekta ya ujenzi;

i. Kuhamasisha na kuanzisha makongamano yanayolenga katika ushirikiano na majadiliano katika masuala yanayohusu sekta ya ujenzi;

j. Kusimamia na kutathimini mwenendo wa utendaji wa sekta ya ujenzi;

k. Kuanzisha na kusimamia mfuko wa fedha kwa ajili ya mafunzo ya wadau wa sekta ya ujenzi;

l. Kuhamasisha usimamizi wa ubora wa kazi za ujenzi ikijumuisha utoaji wa huduma ya ukaguzi wa kiufundi katika miradi ya ujenzi;

m. Kuhamasisha matumizi ya teknolojia za ujenzi unaolenga katika mbinu za utunzaji mazingira na kuzingatia afya na usalama;

n. Kuhamasisha utoaji huduma nje ya mipaka ya nchi kwa kuzingatia ubora katika sekta ya ujenzi;

o. Kuratibu, kusimamia na kutekeleza utatuzi wa migogoro katika sekta ya ujenzi

6.0 HUDUMA

Huduma kuu zitolewazo na Baraza zinajumuisha uratibu wa sekta, ushauri, usuluhishi wa migogoro, mafunzo, ukaguzi wa kiufundi, utafiti, uchapishaji na usambazaji wa taarifa.

7.0 WATEJA WA BARAZA

Wateja wa Baraza wanajumuisha wadau wote wa sekta ya ujenzi yaani serikali, taasisi za serikali, mashirika ya maendeleo ya nje na ndani ya nchi, taasisi za uendelezaji na usimamizi na vyama vya kitaaluma, makandarasi, washauri na sekta binafsi.

8.0 WAFANYAKAZI WA BARAZA

Wafanyakazi wa Baraza wanajumuisha wahandisi, wakadiriaji majenzi, wanasayansi wa habari na wengine wa fani za usaidizi.

9.0 URATIBU WA SEKTA

9.1 Sera na Mikakati

Baraza limehusika katika uratibu na uundaji wa sera na mikakati mbalimbali kwa ajili ya sekta ya ujenzi kama ifuatavyo:

- Mkakati wa Maendeleo ya Sekta ya Ujenzi wa Mwaka 1990;
- Sera ya Ujenzi ya mwaka 2003;
- Mpango wa utekelezaji wa Sera ya Ujenzi ya mwaka 2006;
- Mwongozo wa manunuzi yanayohusisha utekelezaji wa miradi kwa njia ya ubia kati ya sekta ya umma na binafsi wa mwaka 2008;
- Rasimu ya Sera ya Ubia kati ya Sekta ya Umma na Binafsi ya mwaka 2008.

9.2 Vyama na bodi za usajili

Baraza lilihamasisha uundwaji wa bodi za usajili na vyama vya wadau wa sekta ya ujenzi; ikiwa ni pamoja na:

- Bodi ya Usajili wa Wabunifu na Wakadiriaji Majenzi - **(Architects and Quantity Surveyors Registration Board);**
- Bodi ya Usajili wa Makandarasi - **(Contractors Registration Board);**
- Bodi ya Usajili wa Wahandisi - (**Engineers Registration Board**);
- Chama cha Wabunifu wa Majenzi - **(Architects Association of Tanzania);**
- Chama cha Wahandisi Washauri - **(Association of Consulting Engineers Tanzania);**
- Chama cha Makandarasi Wahandisi Ujenzi - **(Tanzania Civil Engineering Contractors Association);**
- Chama cha Barabara - **(Tanzania Roads Association);**
- Taasisi ya Usuluhishi na Migogoro - **(Tanzania Institute of Arbitrators);**
- Taasisi ya Wakadiriaji Majenzi - **(Tanzania Institute of Quantity Surveyors);**
- Chama cha Wajenzi wa Sekta isiyo Rasmi - **(Tanzania Association of informal Construction Workers);**
- Mfuko wa Maendeleo wa Sekta ya Ujenzi - **(Construction Industry Development Fund).**

Pia Baraza limeshiriki katika uanzishwaji wa vyama vifuatavyo:

- Chama cha Washauri Elekezi Tanzania- **(Tanzania Association of Consultants);**
- Chama cha Wadau wa Sekta Binafsi - **(Tanzania Private Sector Foundation);**

10.0 HUDUMA ZA USHAURI

Baraza linashughulika na kutoa ushauri wa kiufundi katika mambo mbalimbali yanayohusu sekta ya ujenzi; ikiwa ni pamoja na bei za vifaa vya ujenzi, gharama za ujenzi, mabadiliko ya bei ya vifaa vya ujenzi, madai, matumizi ya teknolojia mbadala, na utayarishaji na usimamizi wa miradi na ufafanuzi wa mikataba.

11.0 USULUHISHI WA MIGOGORO

Tangu mwaka 1982 Baraza limekuwa likijihusisha na usuluhishi wa migogoro ya ujenzi. Baraza lina orodha ya wasuluhishi ambao husajiliwa kutokana na sifa zao ambao wanaweza kutumiwa na wateja kwa kuchagua wenyewe. Aidha utatuzi wa migogoro hufuata kanuni za usuluhishi ambazo huchapishwa na Baraza.

12.0 MAFUNZO

Mafunzo ni muhimu sana katika kukuza uwezo wa wadau wa sekta ya ujenzi. Mafunzo yanasaidia utendaji bora wa kazi ambao ni muhimu katika kukuza na kuongeza ubora na tija, pia kuwezesha kukabiliana na ushindani na kuleta thamani halisi kwa fedha zilizotumika katika miradi ya ujenzi. Baraza linaendesha mafunzo kwa njia ya vitendo katika nyanja mbalimbali zinazohusiana na ujenzi zikijumuisha: manunuzi, usimamizi wa mikataba, usimamizi wa miradi, ukadiriaji wa gharama za ujenzi, usuluhishi wa migogoro, menejimenti ya madai, ujenzi na matengenezo ya barabara kwa kutumia teknolojia ya nguvu kazi, matengenezo ya majengo. Mafunzo pia yanatolewa kwa watu wenye mahitaji maalum kufuatana na mahitaji yatakayowasilishwa.

Tangu mwaka 2005 Baraza limefundisha wadau wapatao 2,300 wakijumuisha wahasibu, wabunifu majengo, wahandisi, wasimamizi wa majenzi, mawakala wa bima, wanasheria, wakadiriaji majenzi, wafanyakazi wa serikali za mitaa, madiwani, maafisa ugavi, wahakiki mali, wathamini, wakandarasi na mafundi mchundo.

13.0 UKAGUZI WA KIUFUNDI

Madhumuni ya kufanya ukaguzi wa kiufundi katika miradi ya ujenzi ni kuwasaidia wawekezaji kupata maelezo kuhusu mwenendo na utekelezaji wa miradi ikiwa ni

pamoja na upungufu uliopo, na utatuzi wake. Ukaguzi unaweza kufanyika katika hatua yeyote ya mradi ikiwa ni pamoja na matayarisho ya utekelezaji, wakati wa utekelezaji na baada ya mradi kutekelezwa. Baraza limekuwa likitoa huduma hii kwa serikali na taasisi zake na sekta binafsi.

14.0 MACHAPISHO YA KIUFUNDI NA UTOAJI TAARIFA

Baraza limekuwa likikusanya na kusambaza taarifa muhimu katika sekta ya ujenzi. Aidha, Baraza limechapisha miongozo ya kiufundi na linaweka hazina ya taarifa na kuna maktaba yenye vitabu na majarida yanayohusu sekta ya ujenzi. Baadhi ya machapisho yaliyopo ni pamoja na:

- Kanuni za usuluhishi wa migogoro ya ujenzi - **(Arbitration Rules);**
- Mwongozo wa mabadiliko ya bei - **(Price Fluctuation Formula Indices);**
- Mkataba wa ujenzi wa majengo - **(Agreement and Schedule of Condition of Building Contract - with Quantities);**
- Mkataba mdogo wa ujenzi wa majengo - **(Agreement and Schedule of Condition of Building Subcontract - with Quantities);**
- Mwongozo wa vifaa vya ujenzi - **(Directory of Construction Materials);**
- Takwimu muhimu za sekta ya ujenzi – **(Basic Statistical Data for Construction Sector);**
- Miongozo 14 ya kiufundi kuhusu nyanja mbalimbali katika sekta ya ujenzi – **(Technical Guidelines);**
- Jarida **(Construction Business)** linalochapishwa kila baada ya miezi miwili.

MAJUKUMU YA BARAZA NA UTEKELEZAJI WAKE KUANZIA JULAI, 2005 HADI JUNI 2015

a. Kuhamasisha na kutoa uongozi wa kimkakati kukuza na kuendeleza sekta ya ujenzi nchini Tanzania kwa kuzingatia ukuzaji wa uwezo wa ndani ya nchi ili kwenda sambamba na maendeleo na ushindani wa kimataifa;

- Baraza limeshiriki katika rasimu ya kuhuisha sera ya Ujenzi Tanzania ya mwaka 2003
- Baraza limeshiriki katika kuratibu maoni ya wadau wa sekta ya ujenzi kwa ajili ya sheria ya Ununuzi wa umma ya mwaka 2011 na kanuni za Ununuzi ya umma mwaka za 2013

b. Kuishauri Serikali kuhusu masuala yanayohusu sekta ya ujenzi na kutayarisha mapendekezo, maelekezo na utekelezaji wake;

- Baraza liliandaa, na kuratibu uanzishwaji wa chama cha wajenzi wa sekta isiyo rasmi (Tanzania Association of Informal Construction Workers" (TAICO)).

c. Kutoa ushauri wa kiufundi kwa wadau wa sekta ya ujenzi;

- Zaidi ya wadau 491 walipewa ushauri wa kiutaalamu na kiufundi
- Baraza limetoa ushauri wa kiufundi unaojumuisha gharama za ujenzi, gharama za vifaa vya ujenzi, price fructuation indices, Madai (Claims), Teknolojia ya ujenzi na Usimamizi wa mikataba ya Ujezi

d. Kuhamasisha na kuratibu mafunzo bora kwa wadau wanaojihusisha au watakaojihusisha na sekta ya ujenzi;

- Baraza limekuwa likiendesha mafunzo kwa njia ya vitendo katika nyanja mbalimbali zinazohusiana na ujenzi zikijumuisha: ununuzi, usimamizi wa mikataba, usimamizi wa miradi, ukadiriaji wa gharama za ujenzi, sheria zinazohusiana na mikataba ya ujenzi, ukaguzi wa kiufundi, usuluhishi wa migogoro, menejimenti ya madai, ujenzi na matengenezo ya barabara kwa kutumia teknolojia ya nguvu kazi, matengenezo ya majengo, Mafunzo pia yanatolewa kwa watu wenye mahitaji maalum kufuatana na mahitaji yatakayowasilishwa.
- Baraza limefundisha wadau wapatao 2,300 wakijumuisha wabunifu majengo, wahandisi, wasimamizi wa majenzi, mawakala wa bima, wanasheria, wakadiriaji majenzi, wafanyakazi wa serikali za mitaa, madiwani, maafisa ugavi, wahakiki mali, wathamini, wakandarasi, mafundi mchundo na wahasibu

e. Kuhamasisha, kuendesha na kuratibu utafiti katika masuala yanayohusiana na sekta ya ujenzi;

- Baraza lilifanya utafiti kuhusu mwelekeo wa gharama za ujenzi wa barabara mwaka 1994 - 2010

f. Kutayarisha na kutunza orodha ya miradi na kuhamasisha utunzaji wa uenezaji wa taarifa zinazohusiana na sekta ya ujenzi;

- Baraza limeendelea kutengeneza majarida ya kitaalamu katika sekta ya ujenzi “newsletter and Journal”.
- Baraza linatengeneza Mwongozo wa vifaa vya ujenzi (Directory of Construction Materials) kwa kila mwaka.
- Baraza lina Maktaba kwa ajili ya wadau mbali mbali ambayo ina zaidi ya vitabu 1,600 vinavyohusu sekta ya ujenzi.
- Baraza limeendelea kuhuisha miongozo ya kiufundi 14 kwa matumizi ya wadau wa sekta ya ujenzi.

g. Kuhamasisha na kuratibu maendeleo na utekelezaji wa viwango, kanuni na miongozo ya kiufundi inayohusiana na sekta ya ujenzi;

- Baraza limekuwa likishirikiana na Shirika la viwango Tanzania (Tanzania Bureau of Standards (TBS)) na linaendelea na utaratibu huo.
- Baraza limekuwa likiwasiliana na wadau kama National Housing and Building Research Agency (NHBRA) na Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi katika kutengeneza kanuni za ujenzi (review of Draft Tanzania Building Regulations)

h. Kuhamasisha na kuhimiza matumizi ya teknolojia za kisasa na utendaji endelevu, katika sekta ya ujenzi;

- Tunashirikiana na Chuo Kikuu Ardhi katika kushauri matumizi ya teknolojia ya bei nafuu na haraka katika ujenzi wa nyumba za mahakama za mwanzo

i. Kuhamasisha na kuanzisha makongamano yanayolenga katika ushirikiano na majadiliano katika masuala yanayohusu sekta ya ujenzi;

- Baraza limekuwa likifanya makongamano mbalimbali na wadau wa sekta ya ujenzi (Construction Industry Forums).
- Baraza limekuwa likishiriki katika makongamano ya nje ya nchi kama vile Southern Africa Rigional Construction Industry Council (SARCIC), Permanent International Association of Road Congresses (PIARC) pamoja na

makongamano yanayoandaliwa na wadau wengine kisekta mfano Bodi za Usajili wa Wahandisi (Engineers Registration Board (ERB)), Wabunifu na Wakadiriaje Majenzi (Architectects and Quantity Surveyors Registration Board (AQRB)), Usajili wa Makandarasi (Contractors Registration Board (CRB)), na Wizara ya Ujenzi.

j. Kusimamia na kutathimini mwenendo wa utendaji wa sekta ya ujenzi;

- Baraza limefanya tathimi ya mwelekeo wa gharama za ujenzi wa barabara mwaka 1994 – 2010.

k. Kuanzisha na kusimamia mfuko wa fedha kwa ajili ya mafunzo ya wadau wa sekta ya ujenzi;

- Baraza limeshiriki kuandaa, na kuongoza uanzishwaji wa Mfuko wa Maendeleo ya Ujenzi (Construction Industry Development Fund CIDF)) na linaendelea kuhakikisha uendelevu wake

l. Kuhamasisha usimamizi wa ubora wa kazi za ujenzi ikijumuisha utoaji wa huduma ya ukaguzi wa kiufundi katika miradi ya ujenzi;

- Baraza limekuwa likifanya Ukaguzi wa kiufundi (Technical audit) ambapo zaidi ya miradi 642 ilikaguliwa yenye thamani ya zaidi ya TSh. 4,325 billion. Ukaguzi huu ulihusisha miradi ya umma (kama RFB) na ya taasisi binafsi (kama NMB).
- Baraza lilifanya ukaguzi wa ununuzi na kiufundi kwa taasisi za serikali zipatazo 45 kwa niaba ya Mamlaka ya Udhibiti wa Ununuzi wa Umma (PPRA).

Jedwali lifuatalo linaonyesha miradi iliyokaguliwa na Baraza kuanzia Mwaka 2005-2015

MWAKA	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Idadi ya Miradi	**26**	**40**	**24**	**24**	**49**	**29**	**41**	**51**	**191**	**96**	**71**

m. Kuhamasisha matumizi ya teknolojia za ujenzi unaolenga katika mbinu za utunzaji mazingira na kuzingatia afya na usalama;

- Tunashirikiana na Chuo Kikuu Ardhi katika kushauri matumizi ya teknolojia ya bei nafuu na haraka katika ujenzi wa nyumba za mahakama za mwanzo

n. Kuhamasisha utoaji huduma nje ya mipaka ya nchi kwa kuzingatia ubora katika sekta ya ujenzi;

- Baraza limekuwa likifanya uhamasishaji kwa kuwakutanisha wadau katika makongamano mbalimbali yanayohusu sekta ujenzi.

o. Kuratibu, kusimamia na kutekeleza utatuzi wa migogoro katika sekta ya ujenzi

- Baraza limekuwa likijihusisha na usuluhishi wa migogoro ya ujenzi. Baraza lina orodha ya wasuluhishi ambao husajiliwa kutokana na sifa zao ambao wanaweza kutumiwa na wateja kwa kuchagua wenyewe. Aidha utatuzi wa migogoro hufuata kanuni za usuluhishi (arbitration Rulues) ambazo huchapishwa na baraza

- Baraza limesuluhisha migogoro ya ujenzi 153 katika kipindi husika